

Υπόθεση C-307/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

10 Μαΐου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Bundesgerichtshof (Γερμανία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

29 Μαρτίου 2022

Εναγομένη και αναιρεσείουσα:

FT

Ενάγων και αναιρεσίβλητος:

DW

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αγωγή του DW για δωρεάν χορήγηση αντιγράφου των ιατρικών εγγράφων που τον αφορούν και τα οποία έχει η εναγομένη οδοντίατρος FT.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, ιδίως του άρθρου 15, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679· η αίτηση προδικαστικής απόφασεως στηρίζεται στο άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Έχει το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την

κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (στο εξής: ΓΚΠΔ), την έννοια ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας (εν προκειμένω: ο παρέχων την περίθαλψη ιατρός) δεν υποχρεούται να παρέχει δωρεάν στο υποκείμενο των δεδομένων (εν προκειμένω: στον ασθενή) ένα πρώτο αντίγραφο των προσωπικών του δεδομένων που επεξεργάζεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας, εάν το υποκείμενο των δεδομένων δεν ζητεί το αντίγραφο για την επιδίωξη των σκοπών που αναφέρονται στην πρώτη περίοδο της αιτιολογικής σκέψης 63, του ΓΚΠΔ, προκειμένου δηλαδή να έχει επίγνωση και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας, αλλά επιδιώκει άλλον –μη συνδεδεμένο με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά νόμιμο– σκοπό (εν προκειμένω: τη διερεύνηση της υπάρξεως αξιώσεων ιατρικής ευθύνης);

2. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

α) Μπορεί εθνική διάταξη κράτους μέλους, η οποία έχει θεσπιστεί πριν από την έναρξη ισχύος του ΓΚΠΔ να θεωρηθεί ότι συνιστά περιορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 1, στοιχείο θ', του ΓΚΠΔ, του δικαιώματος που απορρέει από το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, του ΓΚΠΔ, για τη δωρεάν διάθεση αντιγράφου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας;

β) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, υπό α': Έχει το άρθρο 23, παράγραφος 1, στοιχείο θ', του ΓΚΠΔ την έννοια ότι τα δικαιώματα και οι ελευθερίες τρίτων που αναφέρονται σε αυτό καταλαμβάνουν και το συμφέρον τους να απαλλαγούν από τα έξοδα που συνδέονται με τη χορήγηση αντιγράφου των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ, και από όποια άλλη επιβάρυνση προκαλείται από την παροχή του αντιγράφου;

γ) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, υπό β': Μπορεί να θεωρηθεί ότι εθνική διάταξη, η οποία στο πλαίσιο της σχέσεως μεταξύ ιατρού και ασθενούς προβλέπει πάντοτε και ανεξάρτητα από τις συγκεκριμένες περιστάσεις της εκάστοτε περιπτώσεως το δικαίωμα του ιατρού έναντι του ασθενούς για απόδοση των εξόδων σε περίπτωση χορηγήσεως αντιγράφου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον ιατρικό φάκελο, συνιστά περιορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 1, στοιχείο θ', του ΓΚΠΔ, των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που απορρέουν από το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, του ΓΚΠΔ;

3. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα και αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, υπό α', β' και γ': Καταλαμβάνει το δικαίωμα που απορρέει από το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ στη σχέση μεταξύ ιατρού και ασθενούς επίσης και το δικαίωμα για τη χορήγηση αντιγράφων του συνόλου των τμημάτων του φακέλου ασθενούς που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή αφορά μόνο τη χορήγηση αντιγράφου των

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ασθενούς καθαυτών, ενώ εναπόκειται στον ιατρό που επεξεργάζεται τα δεδομένα να αποφασίσει με ποιον τρόπο θα παραθέσει τα δεδομένα στον ασθενή που είναι υποκείμενό τους;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), άρθρα 12, παράγραφος 5, 15, παράγραφος 3, πρώτη και τρίτη περίοδος, 23, παράγραφος 1, ιδίως στοιχείο θ' αυτής· αιτιολογική σκέψη 63, ιδίως πρώτη περίοδος αυτής

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Bürgerliches Gesetzbuch (αστικός κώδικας, στο εξής: BGB)

Άρθρο 630f («τεκμηρίωση της περίθαλψης»)

«(1) Προς τον σκοπό της τεκμηρίωσης, ο παρέχων την περίθαλψη υποχρεούται να τηρεί σε άμεση χρονική σχέση με την περίθαλψη φάκελο ασθενούς σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. [...]

(2) Ο παρέχων την περίθαλψη υποχρεούται να καταχωρίζει στον φάκελο ασθενούς το σύνολο των από ιατρικής απόψεως ουσιωδών για την τρέχουσα και τις μελλοντικές θεραπείες μέτρων και των αποτελεσμάτων τους, ιδίως το ιστορικό, τις διαγνώσεις, τις εξετάσεις, τα αποτελέσματα των εξετάσεων, τα ευρήματα, τις θεραπείες και τα αποτελέσματά τους, τις παρεμβάσεις και τα αποτελέσματά τους, τις συναινέσεις και τις επεξηγήσεις. Οι ιατρικές επιστολές πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον φάκελο ασθενούς.

(3) Ο παρέχων την περίθαλψη διατηρεί τον φάκελο ασθενούς για χρονικό διάστημα δέκα ετών μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας, εκτός αν άλλες διατάξεις προβλέπουν άλλον χρόνο διατηρήσεως.»

Άρθρο 630g («Πρόσβαση στον φάκελο ασθενούς»)

«(1) Στον ασθενή πρέπει, κατόπιν αιτήματος, να παρέχεται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση πρόσβαση στον πλήρη φάκελο ασθενούς που τον αφορά, εκτός αν υφίστανται σημαντικοί θεραπευτικοί λόγοι ή άλλα σημαντικά δικαιώματα τρίτων που αντίκεινται στην εν λόγω πρόσβαση. [...]

(2) Ο ασθενής μπορεί επίσης να ζητήσει ηλεκτρονικά αντίγραφα του φακέλου ασθενούς. Υποχρεούται να αποδώσει στον παρέχοντα την περίληψη τα έξοδα που προέκυψαν.

[...]

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Ο DW ζητεί από την FT να του χορηγήσει δωρεάν αντίγραφο όλων των ιατρικών εγγράφων που διατηρεί και τον αφορούν. Η FT είναι οδοντίατρος εγκατεστημένη στη Γερμανία. Ο DW ήταν ασθενής της. Θεωρεί ότι η FT δεν παρείχε ορθώς τις υπηρεσίες της. Η FT υποστηρίζει ότι δεν υποχρεούται να χορηγήσει αντίγραφο των εγγράφων του ασθενούς, παρά μόνον έναντι αποδόσεως των εξόδων.
- 2 Το Amtsgericht (ειρηνοδικείο, Γερμανία) έκανε δεκτή την αγωγή του DW. Το Landgericht (περιφερειακό δικαστήριο, Γερμανία) απέρριψε την έφεση της FT. Σύμφωνα με την κρίση του Landgericht (περιφερειακού δικαστηρίου), το δικαίωμα του DW που απορρέει από το άρθρο 15 του ΓΚΠΔ δεν αποκλείεται στην υπό κρίση υπόθεση για τον λόγο ότι ο DW ζητεί τις πληροφορίες προκειμένου να διερευνήσει την ύπαρξη αξιώσεων ιατρικής ευθύνης. Με την αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, η FT εμμένει στο αίτημά της περί απορρίψεως της αγωγής. Η ευδοκίμηση της αναιρέσεως εξαρτάται από το εάν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε ορθώς ότι η αγωγή –όπως υποστηρίζει ο DW– είναι βάσιμη σύμφωνα με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Προς τούτο, απαιτείται η ερμηνεία των διατάξεων του ΓΚΠΔ, ιδίως του άρθρου 15, παράγραφος 3, αυτού.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 3 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι δυνάμει των διατάξεων του εθνικού δικαίου, ήτοι των άρθρων 630f και 630g του BGB, η FT δεν υποχρεούται να παρέχει στον DW δωρεάν αντίγραφα των ιατρικών εγγράφων που τον αφορούν.
- 4 Ωστόσο, δικαίωμα του DW για δωρεάν χορήγηση θα μπορούσε να απορρέει απευθείας από το άρθρο 15, παράγραφος 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, του ΓΚΠΔ. Ο ΓΚΠΔ έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση *ratione temporis* και *ratione materiae*. Από το άρθρο 15, παράγραφος 1, πρώτη και δεύτερη περίοδος, του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, προκύπτει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατ' αρχήν, να παρέχει δωρεάν το πρώτο αντίγραφο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 5 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν υποχρεούται να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων δωρεάν ένα πρώτο αντίγραφο των προσωπικών του δεδομένων που επεξεργάζεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας, εάν το

υποκείμενο των δεδομένων δεν ζητεί το αντίγραφο για την επιδίωξη των σκοπών που αναφέρονται στην πρώτη περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 63, προκειμένου δηλαδή να έχει επίγνωση και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας, αλλά επιδιώκει άλλον –μη συνδεδεμένο με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά νόμιμο– (εν προκειμένω: την ύπαρξη αξιώσεων ιατρικής ευθύνης) σκοπό.

- 6 Κατά μία άποψη, το δικαίωμα χορηγήσεως δεν μπορεί να θεμελιωθεί στο άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, του ΓΚΠΔ, όταν επιδιώκονται άλλα συμφέροντα, πέραν της προστασίας των δεδομένων –όταν δηλαδή, όπως εν προκειμένω, το συμφέρον λήψεως πληροφοριών βασίζεται στη δυνατότητα προετοιμασίας της προβολής αξιώσεων ιατρικής ευθύνης.
- 7 Το αιτούν δικαστήριο έχει αμφιβολίες ως προς την ορθότητα μιας τέτοιας απόψεως. Πράγματι, τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων και οι υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας που απορρέουν από το άρθρο 15 του ΓΚΠΔ αποσκοπούν στο να μπορεί το υποκείμενο των δεδομένων να έχει επίγνωση και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας (πρβλ. επίσης απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Δεκεμβρίου 2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, σκέψη 57, επί του άρθρου 12, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών). Ωστόσο, σύμφωνα με το γράμμα του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ, η ύπαρξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που ρυθμίζονται στο εν λόγω άρθρο δεν προϋποθέτει αντίστοιχο προς τον προαναφερθέντα προστατευτικό σκοπό κίνητρο του υποκειμένου των δεδομένων και δεν απαιτεί από αυτό να δικαιολογήσει το αίτημά του για παροχή προσβάσεως και αντιγράφου.
- 8 Επομένως, ο νομοθέτης θέλησε, κατά το αιτούν δικαστήριο, να επιτρέψει, κατ' αρχήν, στο υποκείμενο των δεδομένων να αποφασίσει ελεύθερα αν και για ποιους λόγους θα επικαλεστεί τα δικαιώματά του που απορρέουν από το άρθρο 15 του ΓΚΠΔ. Υπέρ αυτού συνηγορεί και το γεγονός ότι το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί μέσω της παροχής προσβάσεως και αντιγράφου να έχει επίγνωση της επεξεργασίας των δεδομένων και να επαληθεύει τη νομιμότητά της βάσει του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ, έστω και όταν τα έχει ζητήσει για άλλους λόγους, ότι επομένως ο σκοπός της διατάξεως μπορεί, τελικώς, να επιτευχθεί, ανεξάρτητα από το κίνητρο του υποκειμένου των δεδομένων. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ένα αίτημα που βασίζεται στο άρθρο 15, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ για τη χορήγηση αντιγράφου των δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία, –ακόμη και αν δεν υπαγορεύθηκε από τον προστατευτικό της διατάξεως σκοπό– δεν πρέπει να θεωρηθεί ούτε ως προδήλως αβάσιμο ούτε ως υπερβολικό κατά την έννοια του άρθρου 12, παράγραφος 5, δεύτερη περίοδος, του ΓΚΠΔ.

- 9 Ούτε πρόκειται για αίτημα που υποβάλλεται καταχρηστικά. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει κρίνει με την απόφασή του της 26ης Φεβρουαρίου 2019, N Luxembourg 1 κ.λπ. (C- 115/16, C- 118/16, C- 119/16 και C- 299/16, EU:C:2019:134, σκέψεις 98, 102, 124) ότι από τη γενική αρχή κατά την οποία οι πολίτες δεν μπορούν να επικαλούνται δολίως ή καταχρηστικώς τους κανόνες του δικαίου της Ένωσης προκύπτει ότι ένα κράτος μέλος οφείλει να αρνείται το ευεργέτημα των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, όταν αυτές δεν προβάλλονται προκειμένου να επιτευχθούν οι σκοποί των εν λόγω διατάξεων, αλλά προκειμένου να αντληθεί κάποιο όφελος από το δίκαιο της Ένωσης, ενώ δεν πληρούνται παρά μόνον τυπικώς οι προϋποθέσεις για την παροχή του οφέλους αυτού. Προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη καταχρηστικής πρακτικής, απαιτείται αφενός μεν η συνδρομή ενός συνόλου αντικειμενικών περιστάσεων από τις οποίες να προκύπτει ότι, παρά την τυπική τήρηση των προϋποθέσεων που προβλέπει η νομοθεσία της Ένωσης, δεν επιτεύχθηκε ο επιδιωκόμενος με τη νομοθεσία αυτή σκοπός, αφετέρου δε η ύπαρξη ενός υποκειμενικού στοιχείου, το οποίο συνίσταται στη βούληση του ενδιαφερομένου να αποκομίσει όφελος από τη νομοθεσία της Ένωσης δημιουργώντας τεχνητά τις προϋποθέσεις που είναι αναγκαίες για να αντλήσει το όφελος αυτό. Αμφότερες οι εν λόγω προϋποθέσεις που απορρέουν από την εν λόγω απόφαση δεν πληρούνται κατά το αιτούν δικαστήριο μόνον εκ του γεγονότος ότι το αίτημα του DW για τη χορήγηση αντιγράφου των δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ, δεν υπαγορεύθηκε από τον προστατευτικό σκοπό της εν λόγω διατάξεως.
- 10 Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν απορρέει κάτι διαφορετικό από την απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2014, YS κ.λπ. (C- 141/12 και C- 372/12, EU:C:2014:2081, σκέψεις 45επ.). Η περίπτωση εκείνη αφορούσε, κατά την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου, τον καθορισμό του αντικειμένου του δικαιώματος προσβάσεως, λαμβανομένου υπόψη του προστατευτικού του σκοπού και συγκεκριμένα, κατά πόσον το δικαίωμα προσβάσεως βάσει του δικαίου προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα μπορούσε να καταλαμβάνει και τη νομική ανάλυση που περιλαμβάνεται σε σχέδιο διοικητικού εγγράφου για τη χορήγηση άδειας διαμονής. Αντιθέτως, το ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι αν το κίνητρο στο οποίο στηρίζεται το αίτημα κείται εκτός του προστατευτικού σκοπού μπορεί να επηρεάσει τη νομιμότητα του αιτήματος αυτού.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 11 Με τα επιμέρους στοιχεία του δεύτερου ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί πώς πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του ΓΚΠΔ η προβλεπόμενη στο εθνικό δίκαιο ρύθμιση αναφορικά με τα έξοδα σε βάρος του ασθενούς. Προς τούτο, πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 23, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων μπορεί, μεταξύ άλλων, να περιορίζει μέσω νομοθετικού μέτρου το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 12 έως 22, όταν ένας τέτοιος

περιορισμός σέβεται την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και συνιστά αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση ενός εκ των αναφερομένων στο άρθρο 23, παράγραφος 1, στοιχείο α', έως ι', σκοπών.

- 12 Η FT επικαλείται συναφώς τον αναφερόμενο στο άρθρο 23, παράγραφος 1, στοιχείο θ', σκοπό της προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τρίτων και ισχυρίζεται ότι η ρύθμιση αναφορικά με τα έξοδα του άρθρου 630g, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του BGB αποτελεί αναγκαίο και αναλογικό μέτρο για την προστασία των εννόμων συμφερόντων του παρέχοντος την περίθαλψη ιατρού (οδοντιάτρου).

Επί του δεύτερου ερωτήματος, υπό α'

- 13 Με το εν λόγω ερώτημα ζητείται να αποσαφηνιστεί αν και οι εθνικές διατάξεις, οι οποίες – όπως εν προκειμένω το άρθρο 630g του BGB – είχαν θεσπιστεί πριν από την έναρξη ισχύος του ΓΚΠΔ, πρέπει να εκτιμηθούν υπό το πρίσμα των ανωτέρω διατάξεών του.

Επί του δεύτερου ερωτήματος, υπό β'

- 14 Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, υπό α', ήτοι ότι το άρθρο 630g του BGB πρέπει επίσης, μεταξύ άλλων, να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα του άρθρου 23, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, απαιτείται συγκεκριμένα η ερμηνεία του άρθρου 23, παράγραφος 1, στοιχείο θ', αυτού.

- 15 Η ρύθμιση αναφορικά με τα έξοδα που περιλαμβάνεται στο άρθρο 630g του BGB λαμβάνει υπόψη τα οικονομικά συμφέροντα του παρέχοντος την περίθαλψη και – κατά την FT – την ανάγκη να αποφεύγεται η ανεξέλεγκτη απαίτηση εκ μέρους των ασθενών για τη χορήγηση ιατρικών εγγράφων. Επομένως, τίθεται το ερώτημα, αν το άρθρο 23, παράγραφος 1, στοιχείο θ', του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι τα δικαιώματα και οι ελευθερίες τρίτων που αναφέρονται σε αυτό καταλαμβάνουν και το συμφέρον τους να απαλλαγούν από τα έξοδα που συνδέονται με τη χορήγηση αντιγράφου των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ, και από όποια άλλη επιβάρυνση που προκαλείται από την παροχή του αντιγράφου.

- 16 Αμφισβητείται, ωστόσο, αν στα δικαιώματα και τις ελευθερίες τρίτων κατά την έννοια του άρθρου 23, παράγραφος 1, στοιχείο θ', του ΓΚΠΔ εμπίπτουν και οικονομικά συμφέροντα.

Επί του δεύτερου ερωτήματος, υπό γ'

- 17 Αν γίνει δεκτό ότι το άρθρο 630g, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του BGB συνιστά νόμιμο περιορισμό των υποχρεώσεων του παρέχοντος την περίθαλψη έναντι του ασθενούς, οι οποίες απορρέουν από το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, παράγραφος 5, πρώτη περίοδος,

του ΓΚΠΔ, τούτο θα είχε ως συνέπεια ότι ο ασθενής θα έπρεπε να βαρύνεται πάντοτε με τα έξοδα του αντιγράφου των δεδομένων που πρέπει να του παρέχει ο παρέχων την περίθαλψη σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ, ακόμη και όσον αφορά το πρώτο αντίγραφο και ανεξάρτητα από τις συγκεκριμένες περιστάσεις της εκάστοτε περιπτώσεως, επομένως ανεξάρτητα ιδίως από τα έξοδα που πράγματι συνδέονται με τη χορήγηση του αντιγράφου.

- 18 Τούτο οδηγεί στο δεύτερο ερώτημα, υπό γ', στο αν δηλαδή μια τέτοια κατά τομείς εξαίρεση –εν προκειμένω: του τομέα μεταξύ του παρέχοντος την περίθαλψη και του ασθενούς σε σχέση με την παροχή ιατρικών εγγράφων– μπορεί να συνιστά απαραίτητο και αναλογικό μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 23, παράγραφος 1, στοιχείο θ', του ΓΚΠΔ. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί ιδίως να διευκρινιστεί κατά πόσον ο περιορισμός των δικαιωμάτων του υποκείμενου των δεδομένων που επιβάλλει το άρθρο 630g του BGB παραμένει εντός των ορίων της διακριτικής ευχέρειας που παρέχει στον εθνικό νομοθέτη το άρθρο 23, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ.
- 19 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι από την απαίτηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας προκύπτει ότι η πρόβλεψη περιορισμού σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, πρέπει κατ' αρχήν, να αφήνει περιθώριο συνεκτιμήσεως των περιστάσεων της εκάστοτε περιπτώσεως.
- 20 Αυτό, όμως, δεν ισχύει στην περίπτωση του άρθρου 630g, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του BGB. Η ρύθμιση αυτή περιέχει πλήρη εξαίρεση (σχετικά με την παροχή ιατρικών εγγράφων). Κατά το αιτούν δικαστήριο, η εν λόγω ρύθμιση δεν δικαιολογείται από την ιδιαίτερη επιβάρυνση που δημιουργείται για τον παρέχοντα την περίθαλψη. Επισημαίνει ότι και ο νομοθέτης της Ένωσης έχει λάβει υπόψη τα οικονομικά συμφέροντα του υπεύθυνου επεξεργασίας: Μόνον η παροχή του πρώτου αντιγράφου μπορεί να ζητηθεί δωρεάν· για τα επιπλέον αντίγραφα που ενδέχεται να ζητηθούν από το υποκείμενο των δεδομένων, μπορεί σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του ΓΚΠΔ να επιβληθεί η καταβολή εύλογου τέλους για διοικητικά έξοδα.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 21 Η αίτηση παροχής έννομης προστασίας του DW αφορά την παροχή αντιγράφου του συνόλου των ιατρικών εγγράφων που τον αφορούν, ήτοι αντιγράφου του «ιατρικού φακέλου» του τόσο κατά την έννοια του άρθρου 630f του BGB, όσο και κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο ιγ', της οδηγίας 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011, περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης.
- 22 Η υπό κρίση αίτηση παροχής έννομης προστασίας μπορεί να εμπίπτει στο άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ μόνον στον βαθμό που ο φάκελος ασθενούς περιλαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ενάγοντος.

- 23 Το περιεχόμενο και η έκταση της ορισθείσας στο άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ υποχρέωσης παροχής αντιγράφου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποτελούν αντικείμενο της επεξεργασίας αμφισβητείται και αποτελεί ήδη αντικείμενο εκκρεμούς αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που έχει υποβληθεί από το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, Αυστρία) (Διάταξη περί παραπομπής της 9ης Αυγούστου 2021, υπόθεση C-487/21). Η εν λόγω διαφορά θα είναι κρίσιμη για την έκδοση της αποφάσεως στην περίπτωση κατά την οποία η αξίωση του DW δεν πρέπει να απορριφθεί λόγω των αιτιάσεων που περιλαμβάνονται στο πρώτο και στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.
- 24 Κατά μία άποψη, από το άρθρο 15, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ προκύπτει μεν δικαίωμα για την παροχή αντιγράφου των δεδομένων στα οποία πρέπει σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ να δίνεται πρόσβαση, αλλά κατ' αρχήν δεν προκύπτει δικαίωμα για την παροχή αντιγράφου συγκεκριμένων εγγράφων ή όλων των επιμέρους δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία. Μάλιστα, προς τον αναφερόμενο στην πρώτη περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 63 σκοπό του δικαιώματος προσβάσεως, να έχει δηλαδή το υποκείμενο των δεδομένων επίγνωση της επεξεργασίας των δεδομένων και να επαληθεύει τη νομιμότητά της, μια –ενδεχομένως δομημένη– περίληψη των δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία θα μπορούσε να είναι καταλληλότερη από την παροχή αντιγράφου του συνόλου, ενδεχομένως και περιττών επιμέρους δεδομένων. Η υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ δεν μπορεί να εξικνεύεται μέχρι του σημείου να του επιβάλλει την υποχρέωση να χορηγεί αντίγραφο κάθε εγγράφου που περιέχει κάποιο δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα –για παράδειγμα το όνομα του υποκειμένου των δεδομένων. Η εν λόγω άποψη στηρίζεται και στην απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2014, YS κ.λπ. (C- 141/12 και C- 372/12, EU:C:2014:2081, σκέψεις 45, 59 επ.).
- 25 Σύμφωνα με άλλη άποψη, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει, κατ' αρχήν, να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του ΓΚΠΔ, ως αντίγραφο, το σύνολο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στη μορφή που εκείνος τα έχει. Συνεπώς, πρέπει να παρέχεται στον ασθενή το σύνολο των ιατρικών εγγράφων που τον αφορούν, εφόσον περιέχουν τα προσωπικά του δεδομένα. Μια σύνθεση των δεδομένων δεν θα ήταν αρκετή.
- 26 Η εν λόγω άποψη στηρίζεται στο γεγονός ότι το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων για τη λήψη αντιγράφου συνιστά αυτοτελές δικαίωμα σε σχέση με το δικαίωμα προσβάσεως σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ και επομένως δεν περιορίζεται συστηματικά στο απαιτούμενο περιεχόμενο της προσβάσεως που προβλέπει η διάταξη αυτή. Οι στόχοι της διαφάνειας και της δυνατότητας ελέγχου της νομιμότητας που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 63 δεν επιτυγχάνονται με τον ίδιο τρόπο με την απλή περίληψη ή τη συνοπτική έκθεση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία. Δεν μπορεί να γίνει επίκληση της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2014

ΥS κ.λπ. (C- 141/12 και C- 372/12, EU:C:2014:2081) σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 12, στοιχείο α', της οδηγίας, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη δεν προέβλεπε δικαίωμα για τη λήψη αντιγράφου.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ